

Элективті пәндер каталогы

1. Кафедра: Жұқпалы аурулар және дерматовенерология

2. Білім беру деңгейі бакалавриат

3. Мамандығы: 6В10103 -«Стоматология»

4. Курс: 4

5. Элективті пән атауы: АИТВ-инфекциясы

6. Кредит саны: 5 кредит

7. Мақсаты: АИТВ-инфекциясының ерте және ажыратпалы диагностикасы, клиникасы, емі мен профилактикасы аясында студенттердің тереңдетілген жүйелі теориялық білімді және мамандандырылған біліктілікті меңгеру.

8. Міндеттері:

- **Білім алушыларды** АИТВ-инфекциясы диагностикасы және емдеуіндегі негізгі принциптерін үйрету;
- АИТВ-инфекциясының негізгі алдын-алу принциптерімен үйрету.

9. Пән мазмұны: Қазіргі кезеңдегі АИТВ-ның өзекті мәселелері. АИТВ-инфекциясының этиологиясы, патогенезі, жіктелуі. АИТВ кезіндегі тыныс жолдарының зақымдануы. АИТВ кезінде ас қорыту бұзылыстары. АИТВ кезіндегі дерматологиялық көріністер. Диагностика. Дифференциалды диагностика. антиретровирустық терапия. Клиникалық-эпидемиологиялық көрсеткіштер бойынша АИТВ-ға тестілеу жүргізу ережелері. Жүкті әйелдердегі АИТВ. АИТВ-мен ауыратындарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Алдын алу. Эпидемияға қарсы шаралар.

10. Пәнді таңдау негіздері:

Адам иммунтапшылығы вирусымен шақырылатын инфекциясы (АИТВ) – қоздырғыштың контакті механизмі арқылы жұғатын созылмалы жұқпалы ауру. Иммундық жүйенің меңдейтін зақымдауымен сипатталып, жүре дамыған иммунтапшылық синдромы (ЖИТС) дамиды және екіншілік зақымдану немесе жеделдеу энцефалиттен өлімге жалғасатын ауру. Қазіргі уақытта әлем АИТВ-инфекциясының пандемиясын басынан өткізуде. Барлық бес континентті бір мезгілде таңдай жүріп, тұрақты өсу тенденциясы жоғары инфекция медицина тарихында болмаған. Мамандардың есептеуі бойынша, қазір әлемде АИТВ мен 50 млн. жуық адамдар залалданған. XX ғасырдың соңы мен XXI ғасырда олардың саны 10-20 есеге көбейді.

Студенттерге АИТВ-инфекциясының клиникалық-зертханалық диагностикасы, емі және алдын-алуын білуі қажет.

11. Оқыту нәтижелері (күзиреттіліктері)

Білімі (когнитивті сала)	Біліктері мен дағдылары (психомоторлы сала)	Тұлғалық және кәсіби күзиреттілігі (қарым-қатынас)
<p>білуі тиіс:</p> <p>-жұқпалы патологиялы науқастарды қараудың ерекшеліктері.</p> <p>— АИТВ инфекциясы этиологиясы,</p>	<p><i>тей білуі тиіс:</i></p> <p>— инфекциялық стационардағы инфекциялық науқаспен төсегіндегі жұмысының негізгі принциптерін,</p> <p>—пациентпен, оны күтушілермен , оның туыстарымен бірге жұмыс атқаратындармен және басқа да медицина қызметкерлерімен максимальды сенімді қарым-қатынас орнату,</p>	<p>Жалпы мәдени (ЖМ): абстрактылы ойлау, талдау, синтезі</p> <p>-жалпы кәсіби күзиреттілігі (ЖКК): адам ағзасындағы кәсіби мәселелерді шешу үшін морфофункционалды, физиологиялық жағдайы және патологиялық процесстерді адам ағзасында шешуге қабілеттілігі ;</p>

<p>эпидемиологиясы, патогенезі.</p> <p>— АИТВ - инфекциясы клиникалық көрінісі, диагностикасы мен емдеу принциптері.</p> <p>— АИТВ - инфекциясының алдын-алу принциптері</p>	<p>— АИТВ -инфекциясы бар науқастарды қарау,</p> <p>— АИТВ -инфекциясының зертханалық және аспаптық диагностика әдістерін таңдау мен алынған мәліметтерді интерпретация жасау,</p> <p>— АИТВ –инфекциясын емдеуде қолданылатын антивирусты препараттар, емдеу жоспарын құру.</p> <p>•Игеруі тиіс:</p> <p>- АИТВ -инфекциясының клиникалық диагностикасын.</p> <p>— АИТВ -инфекциясында зертханалық анализдерін: жалпыклиникалық, биохимиялық қан анализі, протеинограмма, иммунограмма, коагулограмма, ИФА анализдері мен ПЦР-диагностикасын интерпретациялау;</p> <p>— АИТВ -инфекциясының емі;</p> <p>— АИТВ -инфекциясының алдын-алу іс-шараларын жүргізуді игеру</p>	<p>- кәсіби құзіреттілігі(КҚ): науқастың шағымы, анамнез мәліметін , қарау нәтижелері, зертханалық, аспаптық, патолого-анатомиялық т.б зерттеулерінің мәліметін жинауға дайындық, жағдайын немесе ауру дәлелдерінің бар жоғын анықтау мақсатында мәлімет жинауға дайындау, әртүрлі нозологиялық формадағы науқастарды анықтау тәсіліне қабілеттілігі.</p>
--	---	--

12. Реквизитке дейінгі: Морфология және физиология негіздері, микробиология және иммунология, мамандыққа кіріспе, ішкі аурулар

13. Реквизиттен кейінгі: жалпы тәжірибедегі дәрігерлік интернатура

14. Әдебиеттер:

1. Dr. M. Estee Torok, Dr. Ed Moran, Dr. Fiona J. Cooke. Oxford Handbook of Infectious Diseases and Microbiology. 2017
2. Абуова Г.Н. Жұқпалы аурулардың синдромдық дифференциялық диагнозы : оқулық - Шымкент , 2017.-500 экз.
3. Абуова Г.Н. Жұқпалы аурулардан дәрістер жинағы : оқу құралы -Шымкент, 2017.-300экз.
4. Инфекционные болезни. Эпидемиология: учебник / Н. И. Брико, В. И. Покровский. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 368 с.: ил.
5. Инфекционные болезни. Учебник **Н.Д. Ющук, Г.Н. Кареткина, Л. И. Мельникова;** Издательство, **Гэотар-Медиа**, 2015 г.; 512 страниц
6. Электронная библиотечная система «Консультант студента» Электронная библиотека медицинского вуза: [Электронный ресурс]. – М.: Издательская группа «ГЭОТАР-Медиа», 2015. – Режим доступа: <http://www.studmedlib.ru> – карты индивидуального доступа.
7. Электронная библиотечная система «Национальный цифровой ресурс «Руконт» /ИТС «Контекстум» [Электронный ресурс]. – М.: Консорциум «Контекстум»,2015. – Режим доступа:<http://www.ruscont.ru> через IP-адрес академии.
8. Справочная правовая система Консультант Плюс [Электронный ресурс] / ООО «Компания ЛАД-ДВА». – М., 2015. – Режим доступа: <http://www.consultant.ru> через IP-адрес академии.
9. Электронная правовая система для Специалистов в области медицины и здравоохранения «Медицина и здравоохранение» / ИСС «Кодекс» [Электронный ресурс]. – СПб.: Консорциум «Кодекс», 2015. – Режим доступа: сетевой офисный вариант по IP-адресу академии.

10. Консультант врача. Электронная медицинская библиотека [Электронный ресурс]/ООО ГК «ГЭОТАР». – М., 2015. – Режим доступа: <http://www.rosmedlib.ru> в Научной библиотеке КемГМА – через IP-адрес академии.
11. Амиреев С.А. Стандарты и алгоритмы мероприятий при инфекционных болезнях 1-2 том: практическое руководство. –Эверо, 2014.
12. Абуова, Г. Н. Тырысқақ [Электронный ресурс] : оқу құралы. - Электрон. текстовые дан. (416 Кб). - Шымкент : Б. ж., 2008. - эл. опт.диск (CD-ROM).
13. Абуова Г.Н. «Оба» (оқу құрал). – Шымкент. – 2010. 43б., утверждено РЦИТ МОН, протокол №2 от 22.02.2010г. Тираж 200 экз.
14. Абуова Г.Н., Нурмашева А.А. «Конго-Крымская геморрагическая лихорадка (клиника, диагностика, лечение, организация медицинской помощи)» (учебное пособие). – Шымкент. – 2013. 72с., утверждено РЦИТ МОН, протокол №4 от 21.05.2013г. Тираж 200 экз.
15. Дүйсенова, А. Қ. **Жұқпалы аурулар** оқу құралы /- Алматы : Эверо, 2014.-220 экз.
16. **В.А.Казанцев, А.П.Казанцев.** Дифференциальная диагностика инфекционных болезней. Руководство для врачей; Издательство; 496 страниц, **Медицинское Информационное Агентство (МИА)**, 2013 г
17. **В.И.Лучшев, С.Н. Жаров, В.В.Никифоров.** Атлас инфекционных болезней,
18. Учебник: Travel and Tropical Medicine Manual / Jong E. C. [ed. by], Sanford Ch.; Saunders / Elsevier
19. **Дүйсенова, А. Қ.** Бруцеллез: жоғары медициналық оқу орындарының студенттері мен дәрігер-интерндерге арналған оқу құралы. - Алматы : [б. и.], 2011. - 100 б.
20. Санитарные правила, санитарные правила и нормы.

1. Кафедра: Жұқпалы аурулар және дерматовенерология

2. Білім беру деңгейі бакалавриат

3. Мамандығы:6В10103- «Стоматология»

4. Курс: 4

5. Элективті пән атауы: АИТВ-инфекциясы

6. Кредит саны: 5 кредит

7. Мақсаты: АИТВ-инфекциясының ерте және ажыратпалы диагностикасы, клиникасы, емі мен профилактикасы аясында студенттердің тереңдетілген жүйелі теориялық білімді және мамандандырылған біліктілікті меңгеру.

8. Міндеттері:

- Білім алушыларды АИТВ-инфекциясы диагностикасы және емдеуіндегі негізгі принциптерін үйрету;
- АИТВ-инфекциясының негізгі алдын-алу принциптерімен үйрету.

9. Пән мазмұны: Қазіргі кезеңдегі АИТВ-ның өзекті мәселелері. АИТВ-инфекциясының этиологиясы, патогенезі, жіктелуі. АИТВ кезіндегі тыныс жолдарының зақымдануы. АИТВ кезінде ас қорыту бұзылыстары. АИТВ кезіндегі дерматологиялық көріністер. Диагностика. Дифференциалды диагностика. антиретровирустық терапия. Клиникалық-эпидемиологиялық көрсеткіштер бойынша АИТВ-ға тестілеу жүргізу ережелері. Жүкті әйелдердегі АИТВ. АИТВ-мен ауыратындарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Алдын алу. Эпидемияға қарсы шаралар.

10.Пәнді таңдау негіздері:

Адам иммунтапшылығы вирусымен шақырылатын инфекциясы (АИТВ) – қоздырғыштың контакті механизмі арқылы жұғатын созылмалы жұқпалы ауру. Иммундық жүйенің меңдейтін зақымдауымен сипатталып, жүре дамыған иммунтапшылық синдромы (ЖИТС) дамиды және екіншілік зақымдану немесе жеделдеу энцефалиттен өлімге жалғасатын ауру. Қазіргі уақытта әлем АИТВ-инфекциясының пандемиясын басынан өткізуде. Барлық бес континентті бір мезгілде таңдай жүріп, тұрақты өсу тенденциясы жоғары инфекция

медицина тарихында болмаған. Мамандардың есептеуі бойынша, қазір әлемде АИТВ мен 50 млн. жуық адамдар залалданған. XX ғасырдың соңы мен ХХІ ғасырда олардың саны 10-20 есеге көбейді.

Студенттерге АИТВ-инфекциясының клиникалық-зертханалық диагностикасы, емі және алдын-алуын білуі қажет.

11. Оқыту нәтижелері (күзiреттiлiктерi)

Бiлiмi (когнитивтi сала)	Бiлiктерi мен дағдылары (психомоторлы сала)	Тұлғалық және кәсiби күзiреттiлiгi (қарым-қатынас)
<p>бiлуi тиic:</p> <p>-жұқпалы патологиялы науқастарды қараудың ерекшелiктерi.</p> <p>— АИТВ - инфекциясы этиологиясы, эпидемиологиясы, патогенезi.</p> <p>— АИТВ - инфекциясы клиникалық көрiнiсi, диагностикасы мен емдеу принциптерi.</p> <p>— АИТВ - инфекциясының алдын-алу принциптерi</p>	<p><i>icтeй бiлуi тиic:</i></p> <p>— инфекциялық стационардағы инфекциялық науқспен төсегiндегi жұмысының негiзгi принциптерiн,</p> <p>—пациентпен, оны күтушiлермен , оның туыстарымен бiрге жұмыс атқаратындарменен және басқа да медицина қызметкерлерiмен максималды сенiмдi қарым-қатынас орнату,</p> <p>— АИТВ -инфекциясы бар науқастарды қарау,</p> <p>— АИТВ -инфекциясының зертханалық және аспаптық диагностика әдiстерiн таңдау мен алынған мәлiметтердi интерпретация жасау,</p> <p>— АИТВ –инфекциясын емдеуде қолданылатын антивирусты препараттар, емдеу жоспарын құру.</p> <p>•Игеруi тиic:</p> <p>- АИТВ -инфекциясының клиникалық диагностикасын.</p> <p>— АИТВ -инфекциясында зертханалық анализдерiн: жалпыклиникалық, биохимиялық қан анализi, протеинограмма, иммунограмма, коагулограмма, ИФА анализдерi мен ПЦР-диагностикасын интерпретациялау;</p> <p>— АИТВ -инфекциясының емi;</p> <p>— АИТВ -инфекциясының алдын-алу iс-шараларын жүргiзудi игеру</p>	<p>Жалпы мәдени (ЖМ): абстрактылы ойлау, талдау, синтезi</p> <p>-жалпы кәсiби күзiреттiлiгi (ЖКК):адам ағзасындағы кәсiби мәселелердi шешу үшiн морфофункционалдық, физиологиялық жағдайы және патологиялық процесстердi адам ағзасында шешуге қабiлеттiлiгi ;</p> <p>- кәсiби күзiреттiлiгi(КК): науқастың шағымы, анамнез мәлiметiн , қарау нәтижелерi, зертханалық, аспаптық, патолого-анатомиялық т.б зерттеулерiнiң мәлiметiн жинауға дайындық, жағдайын немесе ауру дәлелдерiнiң бар жоғын анықтау мақсатында мәлiмет жинауға дайындау, әртүрлi нозологиялық формадағы науқастарды анықтау тәсiлiне қабiлеттiлiгi.</p>

12. Реквизитке дейінгі: Морфология және физиология негіздері, микробиология және иммунология, мамандыққа кіріспе, ішкі аурулар

13. Реквизиттен кейінгі: жалпы тәжірибедегі дәрігерлік интернатура

14. Әдебиеттер:

21. Dr. M. Estee Torok, Dr. Ed Moran, Dr. Fiona J. Cooke. Oxford Handbook of Infectious Diseases and Microbiology. 2017
22. Абуова Г.Н. Жұқпалы аурулардың синдромдық дифференциялық диагнозы : оқулық -Шымкент , 2017.-500 экз.
23. Абуова Г.Н. Жұқпалы аурулардан дәрістер жинағы : оқу құралы -Шымкент, 2017.-300экз.
24. Инфекционные болезни. Эпидемиология: учебник / Н. И. Брико, В. И. Покровский. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 368 с.: ил.
25. Инфекционные болезни. Учебник **Н.Д. Ющук, Г.Н. Кареткина, Л. И. Мельникова**; Издательство, **Гэотар-Медиа**, 2015 г.; 512 страниц
26. Электронная библиотечная система «Консультант студента» Электронная библиотека медицинского вуза: [Электронный ресурс]. – М.: Издательская группа «ГЭОТАР-Медиа», 2015. – Режим доступа: <http://www.studmedlib.ru> – карты индивидуального доступа.
27. Электронная библиотечная система «Национальный цифровой ресурс «Руконт» /ИТС «Контекстум» [Электронный ресурс]. – М.: Консорциум «Контекстум»,2015. – Режим доступа:<http://www.rucont.ru> через IP-адрес академии.
28. Справочная правовая система Консультант Плюс [Электронный ресурс] / ООО «Компания ЛАД-ДВА». – М., 2015. – Режим доступа: <http://www.consultant.ru> через IP-адрес академии.
29. Электронная правовая система для Специалистов в области медицины и здравоохранения «Медицина и здравоохранение» / ИСС «Кодекс» [Электронный ресурс]. – СПб.: Консорциум «Кодекс», 2015. – Режим доступа: сетевой офисный вариант по IP-адресу академии.
30. Консультант врача. Электронная медицинская библиотека [Электронный ресурс]/ООО ГК «ГЭОТАР». – М., 2015. – Режим доступа: <http://www.rosmedlib.ru> в Научной библиотеке КемГМА – через IP-адрес академии.
31. Амиреев С.А. Стандарты и алгоритмы мероприятий при инфекционных болезнях 1-2 том: практическое руководство. –Эверо, 2014.
32. Абуова, Г. Н. Тырысқак [Электронный ресурс] : оқуқұралы. - Электрон. текстовые дан. (416 Кб). - Шымкент : Б. ж., 2008. - эл. опт.диск (CD-ROM).
33. Абуова Г.Н. «Оба» (оқу құрал). – Шымкент. – 2010. 43б., утверждено РЦИТ МОН, протокол №2 от 22.02.2010г. Тираж 200 экз.
34. Абуова Г.Н., Нурмашева А.А. «Конго-Крымская геморрагическая лихорадка (клиника, диагностика, лечение, организация медицинской помощи)» (учебное пособие). – Шымкент. – 2013. 72с., утверждено РЦИТ МОН, протокол №4 от 21.05.2013г. Тираж 200 экз.
35. Дүйсенова, А. Қ. **Жұқпалы аурулар** оқу құралы /- Алматы : Эверо, 2014.-220 экз.
36. **В.А.Казанцев, А.П.Казанцев**. Дифференциальная диагностика инфекционных болезней. Руководство для врачей; Издательство; 496 страниц, **Медицинское Информационное Агентство (МИА)**, 2013 г
37. **В.И.Лучшев, С.Н.Жаров, В.В.Никифоров**. Атлас инфекционных болезней,
38. Учебник:Travel and Tropical Medicine Manual / Jong E. C. [ed. by], Sanford Ch.; Saunders / Elsevier
39. **Дүйсенова, А. Қ.** Бруцеллез: жоғары медициналық оқу орындарының студенттері мен дәрігер-интерндерге арналған оқу құралы. - Алматы : [б. и.], 2011. - 100 б.

Элективті пәндер каталогы 2024-2025 оқу жылы

1. Кафедра – акушерлік және гинекология
2. Білім беру деңгейі - бакалавриат
3. Білім бағдарламасы - 6В10103 «Стоматология»
4. Курс – 4, кредиттер саны – 3, сағат саны – 90.
5. Элективті пән атауы – Акушерия және гинекология

Мақсаты:

Физиологиялық және патологиялық жүктіліктің, босанғаннан кейінгі кезеңнің және лактация кезеңінің өту ерекшеліктерін ескере отырып, жүктілік кезінде және босанғаннан кейінгі кезеңде стоматологиялық ауруларды диагностикалау, емдеу және алдын алу бойынша құзыреттілікті қалыптастыру; жиі кездесетін гинекологиялық аурулар кезінде; акушерия және гинекологияда, оның ішінде шұғыл жағдайларда қолданылатын практикалық дағдылардың негіздеріне оқыту. Жүкті, босанғаннан кейінгі және гинекологиялық науқастарға тұлғааралық қарым-қатынас және кеңес беру дағдыларын жетілдіру.

Пән мазмұны:

Физиологиялық және патологиялық жүктіліктің, босанғаннан кейінгі кезеңнің және лактация кезеңінің өту ерекшеліктерін ескере отырып, жүктілік кезінде және босанғаннан кейінгі кезеңде стоматологиялық ауруларды диагностикалау, емдеу және алдын алу бойынша құзыреттілікті қалыптастыру; жиі кездесетін гинекологиялық аурулар кезінде; акушерия және гинекологияда, оның ішінде шұғыл жағдайларда қолданылатын практикалық дағдылардың негіздеріне оқыту. Жүкті, босанғаннан кейінгі және гинекологиялық науқастарға тұлғааралық қарым-қатынас және кеңес беру дағдыларын жетілдіру.

Міндеттері:

1. Жиі кездесетін акушериялық жағдайлар мен гинекологиялық патологиялардың негізгі әйгіленуі жөнінде студенттерге заман талабына сай білім беру;
2. Жиі кездесетін акушериялық жағдайлар мен гинекологиялық ауруларда күттірмейтін көмек көрсетуді, бақылау жоспарын құруға және науқастарға қажетті күтім көрсетуге үйрету;
3. Акушерия және гинекологиялық бағыттағы мекемелерде нормативті құжаттарға сәйкес санитарлы – гигиеналық және эпидемияға қарсы тәртіпті сақтау және бақылауға үйрету;
4. Отбасын жоспарлау және контрацепция туралы науқастарға олардың жанұясына кеңес беруге үйрету;
5. Акушерия және гинекологиядағы жедел жағдайларда дәрігерге дейін көмек көрсетуге үйрету.

Пәнді таңдау негіздері:

ҚР әйелдердің денсаулығын қорғауды ұйымдастыру. Кез-келген мамандықтың дәрігері шұғыл жағдайларда көмек көрсетуі керек, бұл әсіресе ана мен ұрықтың өмірі дәрігердің жылдамдығы мен шеберлігіне байланысты болатын акушерияда өте маңызды. Акушерлік және гинекологиялық патологиясы болған кезде акушерлік-гинекологиялық мәртебесін ескере отырып, стоматологиялық ауруларды емдеу; жүкті, босанатын, босанған әйелдерге шұғыл көмек көрсету.

Әйелдердегі стоматологиялық аурулардың алдын-алудағы тіс дәрігерінің рөлі, жүктілік пен босану ағымының балалардағы тіс-жақ жүйесі патологиясының дамуына әсері. Жүкті және босанған әйелдердегі іріңді-септикалық асқынулардың дамуындағы одонтогендік инфекция. Жүктіліктің қауіпті кезеңдері, эмбрион/ұрықтың даму кезеңдері; жүктілік

кезінде әйелдің ағзасында болатын өзгерістер. Жүктіліктің асқынған ағымы (ерте токсикоз, гестоз, анемия, инфекция)

Оқытудың нәтижелері (құзыреттіліктер)

1) Білім және түсіну:

- акушерия және гинекология пәні мен міндеттері туралы білімдерін көрсетеді;

2) білім мен түсінушілікті қолдану

- акушерия және гинекологияда алғашқы медициналық көмек көрсету және зерттеу әдістерін меңгерген;

- Акушерлік және гинекологиядағы патологияның алдын алу және диспансерлеу дағдыларын меңгерген ;

3) пайымдау қалыптастыру

- алынған білімді жүктілік кезіндегі этиопатогенездің, клиниканың, асқынулардың және экстрагениталдық аурулардың ерекшеліктерін түсіну үшін пайдаланады;

- Акушерия бойынша алған теориялық білімдерін оларды интернатура деңгейінде одан әрі зерттеу үшін қолданады;;

4) коммуникативтік қабілеттер

- әр түрлі акушерлік жағдайларда әртүрлі адамдармен қарым-қатынас жасау кезінде қарым-қатынас дағдыларын көрсетеді;

- кәсіби мінез-құлықты көрсетеді-жауапкершілік, өнімділік, өзін-өзі бағалау, рефлексия;

5) оқу дағдылары немесе оқу қабілеті

- жаңа білім алуға дайындығы мен қабілетін көрсетеді;

Реквизитке дейінгі: Анатомия, физиология және патология.

Реквизиттен кейінгі: Акушерия және гинекологиядан интернатура

Әдебиеттер:

негізгі:

1. Дошанова А.М. Акушерия: оқулық. – Алматы: Эверо, 2014. – 640 бет – 30 экз.
2. Бодяжина И.И. Акушерство: учебник 1,2,3 том.- Эверо, 2015
3. Руководство по акушерству и гинекологии для фельдшеров и акушерок: под ред. В.Н.Прилепской, В.Е.Радзинского. – М., 2007. – 688 с.

қосымша:

1. Неотложная помощь в акушерстве и гинекологии: руководство / под ред. В. Н. Серова. - 2-е изд., испр. и доп. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2011.
2. Кайлюбаева Г. Ж. Физиология беременности. Дородовой уход : учебно - методическое пособие / Г. Ж. Кайлюбаева, Г. Н. Баймусанова; МЗ РК - 2-ое издание - Карағанды : АҚНҰР, 2019. - 132 с

1. Кафедра: Терапиялық және балалар стоматология кафедрасы

2. Білім беру деңгейі: Бакалавриат

3. Білім беру бағдарламасы: 6В10103-«Стоматология»

4. Курс: 3

5. Элективті пән атауы: Стоматологиялық аурулардың алдын алу

6. Кредит саны: 4 кредит (120 сағат)

7. Мақсаты. Стоматологиялық аурулардың пайда болу қауіп факторларын анықтау және жою бойынша, жеке және топтық деңгейлерде халықтың әртүрлі контингенттері арасында профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру және жүргізу әдістері бойынша; стоматологиялық ағарту және халықты стоматологиялық денсаулықты қолдауға ынталандыруды жүзеге асыру әдістері бойынша; балалар мен ересек халықты

эпидемиологиялық стоматологиялық тексеруді жүргізу және профилактика бағдарламасын жоспарлау бойынша білім мен дағдыларды қалыптастыру.

8. Міндеттері:

- Ауыз қуысында кездесетін стоматологиялық аурулардың алдын алу;
- Ауыз қуысында кездесетін стоматологиялық ауруларда дұрыс көмек көрсету;
- Стоматологиялық аурулардың асқынуының алдын алу.

9. Пәннің мазмұны. Стоматологиялық аурулардың алдын алудың негізгі бағыттарының этиологиялық және патогенетикалық негіздемесі. Халықты гигиеналық тәрбиелеу.

Негізгі стоматологиялық аурулардың алдын алу әдістері. Стоматологиялық профилактикалық бағдарламалар

10. Пәнді таңдау негіздері: Соңғы жылдары балалар эндодонтиялық тәжірибесінде түбірлері қалыптаспаған, ұласын жоғалтқан және кең түбір ұшты тұрақты тістерді емдеуде түбір каналдарын мұқият тазартқаннан кейін кальцийгидроксидінің негізінде түбірі ұшы маңында кальцийленген тін қалыптасуын ынталандыру үшін қатаймайтын пасталармен уақытша пломбау танымал болуда. Сондықтан практикалық дәрігерден баланың жасына сай анатомиясы мен физиологиясын білу қажет; тістерді жарып шығу мерзімін анықтай білу және аурулардың алдын алу, консервативті немесе хирургиялық емдеу әдістерін таңдау; даму ақауларын уақытында анықтай білу және тіс-жақ жүйесінің ауытқулары мен деформацияларының одан әрі дамуын алдын алу.

11. Оқытудың нәтижелері

ОН1	Негізгі стоматологиялық аурулардың этиологиясы мен патогенезін біледі. Балалар мен ересектерді ауыз қуысына гигиеналық күтім жасау ережелеріне оқыту дағдыларын меңгерген; ауыз қуысы гигиенасы құралдарын жеке іріктеуді жүргізеді.
ОН2	Стоматологиялық денсаулықты қолдау, Халықты эпидемиологиялық стоматологиялық тексеру, тістердің қатты тіндерінің, пародонттың, ауыз қуысы гигиенасының жай-күйін тіркеу және бағалау; стоматологиялық аурулардың пайда болу қаупі факторларын анықтау мәселелері бойынша халықты стоматологиялық ағартуды жүргізуде білімі мен дағдыларын көрсетеді.
ОН3	Жеке, топтық және популяциялық деңгейде стоматологиялық аурулардың алдын алу бағдарламасын жоспарлау дағдыларын көрсетеді; тістің қатты тіндерінің кариоздық және кариоздық емес зақымдануларының әртүрлі нысандарының алдын алу әдістерін қолдануда.
ОН4	Әріптестермен, мейірбикелермен және кіші қызметкерлермен, пациенттермен және олардың туыстарымен және профилактикалық іс-шараларды өткізу кезінде пациенттерге психологиялық-педагогикалық сендіру әдістерінің формаларымен тиімді қарым-қатынас жасайды.
ОН5	Жеке, топтық деңгейлерде стоматологиялық аурулардың алдын алу әдістері мен құралдарын қолдану; ауыз қуысының кәсіби гигиенасын жүргізу; жүкті әйелдерде негізгі стоматологиялық аурулардың профилактикасын жүргізу, алдын алу мақсатында диспансерлік топтар құру дағдыларын іске асырады.

1. **Пререквизиттер:** Терапиялық стоматология негіздері.
2. **Постреквизиттер:** Клиникалық эндодонтия, пародонтология.
3. **Әдебиеттер:**
4. **Негізгі:**
5. 1.Еслямәлиева А.М.

6. Балалар мен жас өспірімдерді стоматологиялық ауруларының профилактикасы :Оқу құралы / А. М. Еслямеалиева. - Алма-Ата :Newbook, 2021.
7. **Қосымша:**
8. Кабулбеков, А. А. Профилактическая стоматология: учебное пособие / А. А. Кабулбеков, С. С.
9. Есембаева, Ж. А. Кистаубаева. - Алма-Ата : New book
10. Орманова, А. А. Профилактика зубочелюстных аномалий у детей,рано потерявшие временные зубы: дис. ...на соиск.акад.степени магистра мед.наук / А. А. Орманова. - Шымкент : ЮКМА, 2018. - 70 с. +эл. опт. диск (CD-RO)Балалардың терапиялық стоматологиясы. Практикалық сабақтарға нұсқаулық: оқу құралы / қазақ тіл. ауд. С. Т. Тулеутаева ; ред. басқ. Л. П. Кисельникова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.